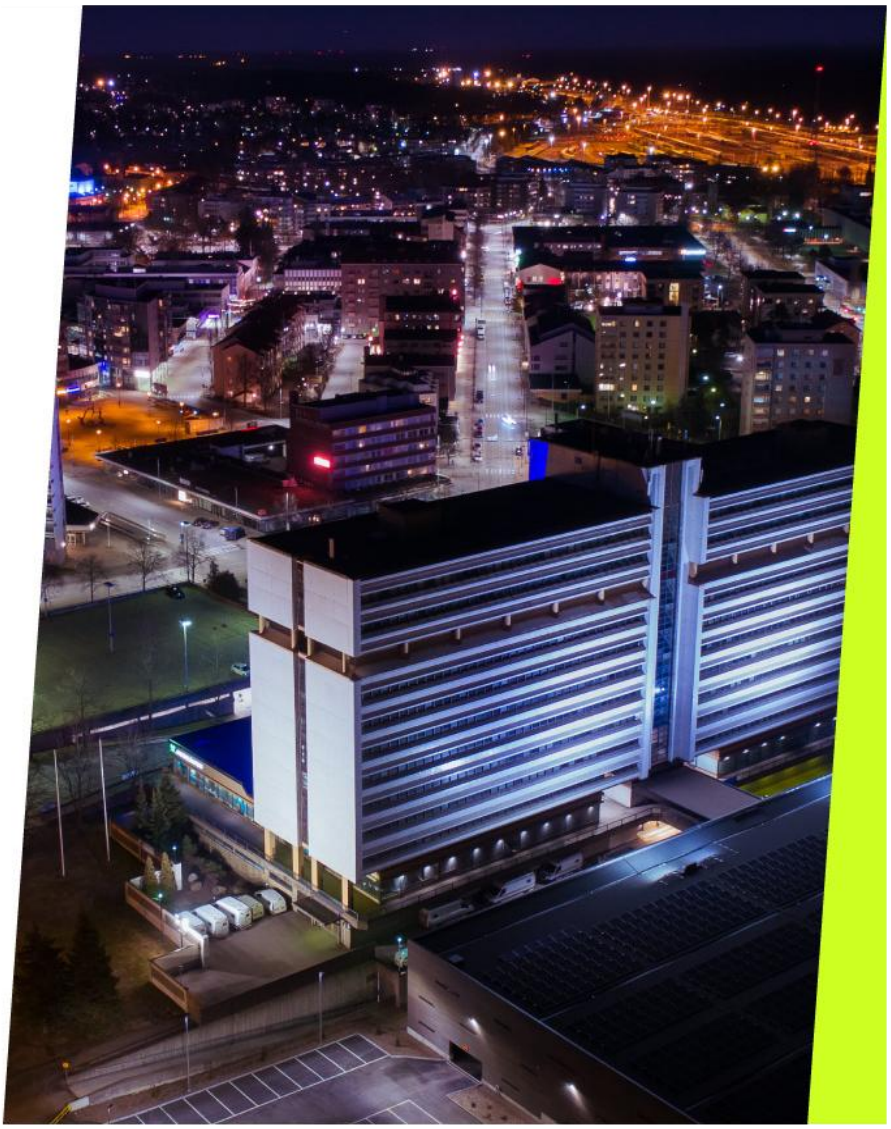
KOUVOLA

Osavuosikatsaus 1.1 – 30.9.2026

Kouvolan kaupunki

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 11.11.2026

Sisällysluettelo

1 Liikunta- ja kulttuurilautakunta 3
1.1 Liikunta- ja kulttuurilautakunta (palvelu) 6
1.2 Liikunta 6
1.3 Kulttuuri ja vapaa sivistystyö 8

1 Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan talous on toteutunut hieman talousarviota heikompana. Talouden arvioidaan toteutuvan kokovuodelta n. 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana.

Liikunnassa toimintatuottojen toteuma on edelleen muutettua talousarviota heikompi. Toimintakulujen toteuma on hieman muutettua talousarviota pienempi. Kulttuurissa ja vapaassa sivistystyössä toimintatuottojen toteuma on muutetun talousarvion mukainen ja toimintakulujen toteuma hieman muutettua talousarviota suurempi. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan liikunnassa 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana ja kulttuurissa ja vapaassa sivistystyössä muutetun talousarvion mukaisena.

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Liikuntapalveluiden toiminta on edennyt pääosin suunnitelmallisesti toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen on vaikuttanut liikuntapaikkojen kävijämäärien jääminen alle tavoitetason. Seura- ja sidosryhmäyhteistyötä on vahvistettu yhteistyötapaamisten, lajiryhmäpalaverien sekä seuraparlamenttitoiminnan kautta. Tilavarausyksikössä käyttöönotettu Timmi–Abloy-integraatio tehostaa tilanhallintaa. Lasten ja nuorten liikunnan edistämistä on vahvistettu kahden kouluPT toiminnalla, ja liikuntaneuvonnan lähetteiden määrä on kasvanut. KouluPT-toiminta jatkuu jatkorahoituksen turvin toukokuuhun 2027. Harrastamisen Kouvolan malli tukee lasten liikuntamahdollisuuksia ja EELI-hankkeen toiminta jatkuu syyskuun 2027 loppuun. Uimaopetuksen tarjontaa on laajennettu AtNorthin tuella kesäuimakouluissa, uimakerhoissa ja yläkoulujen opetuksessa. Maahanmuuttaja-aikuisten uimaopetusta on pilotoitu, ja kasvaneet opetusryhmät sekä taitotasojen erot ovat lisänneet resurssitarvetta. Opetuksen tueksi on rekrytoitu kolmas määräaikainen uimaopettaja. Aikuisten ja ikääntyneiden liikuntaneuvonta sekä ohjatut kausiliikuntaryhmät ovat jatkuneet vakiintuneina palveluina. Mielakan rinnekeskuksen kilpailutuksessa valitun palveluntuottajan kanssa käytiin neuvotteluja käyttöoikeussopimuksesta elokuusta alkaen. Neuvotteluissa ei löydetty lopputulosta, jonka molemmat sopijapuolet olisivat voineet hyväksyä.

Kulttuuri-, museo-, kirjasto- ja kansalaisopistopalveluiden toiminta eteni pääosin suunnitellusti tammi-syyskuussa. Kulttuuritapahtumat keräsivät hyvin yleisöä ja Jaala-areenaa hyödynnettiin onnistuneesti uutena tapahtumapaikkana. Kulttuuritalojen toiminta kehittyi myönteisesti: konsertti- ja esitystapahtumien määrä kasvoi 18 prosenttia ja kävijämäärä 13 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, mikä kertoo palveluiden hyvästä vetovoimasta. Poikilo-museoiden kävijämäärät kasvoivat edellisvuodesta, erityisesti taidemuseon kesänäyttelyn ansiosta, ja koululaisten työpajoihin osallistui yli 1 100 oppilasta. Museoiden digitaalisten sisältöjen ja kokoelmien digitoinnin kehittämistä jatkettiin, samoin julkisen taiteen hankkeita. Kirjastopalveluissa palveluverkkoselvitys valmistui ja eteni päätöksentekoon. Kansalaisopiston toiminta on vakiintunut toimitilamuutoksen jälkeen. Kansalaisopistolla maahanmuuttajien koulutusta sekä toiminnan kehittämishankkeita on jatkettu aktiivisesti. Toimintaympäristöä ovat kuitenkin haastaneet henkilöstövajeet ja talouden sopeuttamistoimet. Kulttuuripalveluissa rekrytointirajoitukset vaikeuttavat tavoitteiden saavuttamista loppuvuonna, ja kirjastopalveluissa täyttämättä jätetyt tehtävät ovat johtaneet palveluaikojen supistuksiin sekä tapahtumatoiminnan vähentämiseen.

Riskianalyysi

Toimialan keskeiset riskit liittyvät talouden tiukkaan tilanteeseen, henkilöstöresurssien riittävyyteen, hallinnollisten resurssien niukkuuteen sekä toimitilojen ja liikuntapaikkaverkoston kuntoon. Täyttölupien puuttuminen ja määräaikaiset rekrytointirajoitukset ovat heikentäneet useiden palvelujen henkilöstötilannetta kulttuuripalveluissa, kirjastoissa, museoissa, kansalaisopistossa ja kulttuuritaloissa. Henkilöstöresurssien niukkuus lisää toiminnan haavoittuvuutta, kuormittaa henkilöstöä sekä vaikeuttaa palvelujen tuottamista, kehittämistä, seurantaa ja strategisten tavoitteiden saavuttamis-

ta. Resurssivajeet voivat lisäksi heikentää palvelujen saatavuutta, toiminnan jatkuvuutta sekä lakisääteisten velvoitteiden hoitamista.

Toimitiloihin ja palveluinfraan liittyvistä riskeistä merkittävimpiä ovat pääkirjaston peruskorjaushankkeen siirtyminen sekä liikuntapaikkaverkoston kasvava korjausvelka ja investointien viivästyminen. Nämä voivat lisätä kiinteistöihin liittyviä turvallisuus-, kunnossapito- ja käyttökelpoisuusriskejä sekä heikentää palvelujen saatavuutta. Henkilöstöresurssien väheneminen voi vaikuttaa myös museoiden, kansalaisopiston ja kulttuuritalojen toimintaedellytyksiin, kävijämääriin ja tuloihin. Liikuntapalveluissa resurssien riittämättömyys voi vaikeuttaa ennaltaehkäisevän hyvinvointityön toteuttamista sekä heikentää kuntalaisten liikkumismahdollisuuksia ja asiakastyytyväisyyttä. Kokonaisuutena riskit kohdistuvat palvelujen jatkuvuuden, laadun ja vaikuttavuuden turvaamiseen sekä sivistys-, kulttuuri- ja liikuntapalveluille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta ulkoinen, 1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-9/2026	Poikkeama	Toteuma-%	Ennuste TP 2026
Toimintatulot	**3 181**	**88**	**3 269**	**2 122**	**-1 147**	**64,9 %**	**3 141**
Myyntitulot	938	10	948	665	- 283	70,2 %	964
Maksutuotot	470	7	477	298	- 179	62,4 %	517
Tuet ja avustukset	217	0	217	187	-29	86,4 %	208
Muut toimintatulot	1 556	70	1 627	971	- 656	59,7 %	1 452
Toimintamenot	**-11 646**	**53**	**-11 593**	**-8 809**	**2 784**	**76,0 %**	**-11 522**
Henkilöstömenot	-6 188	35	-6 152	-4 679	1 473	76,0 %	-6 202
Palkat ja palkkiot	-5 129	31	-5 098	-3 862	1 236	75,8 %	-5 117
Henkilösivukulut	-1 058	4	-1 054	- 817	237	77,5 %	-1 085
Eläkekulut	- 888	3	- 884	- 682	202	77,1 %	- 904
Muut henkilösivukulut	- 171	1	- 170	- 135	35	79,4 %	- 180
Palvelujen ostot	-1 621	3	-1 618	-1 137	481	70,2 %	-1 557
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 954	115	- 838	- 577	262	68,8 %	- 770
Avustukset	-2 755	- 100	-2 855	-2 299	556	80,5 %	-2 824
Muut toimintamenot	- 129	0	- 129	- 118	11	91,2 %	- 170
Toimintakate	**-8 465**	**141**	**-8 324**	**-6 687**	**1 637**	**80,3 %**	**-8 381**
Poistot ja arvonalentumiset	- 416	0	- 416	- 249	167	59,9 %	- 416

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2025	TA 2026	Tot. 1-9/2026
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	106,20	105,20	108,39

Toiminnan volyymit

Liikuntapalvelut	TP 2025	TA 2026	Tot. 1-9/2026
Uimahallien kävijämäärä	202 102	120 000	136 140
Kuntosalien kävijämäärä	24 739	12 000	19 066
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	606 573	1 100 000	504 361
Liikunnan ohjauksen kävijämäärä	14 958	10 000	7 578
Liikuntapalvelujen tapahtumien lukumäärä	15	15	11
Uimaopetuksen kävijämäärä	-	3 000	2 088

Kulttuuripalvelut	TP 2025	TA 2026	Tot. 1-9/2026
Kirjastokäynnit	574 358	600 000	415 281
Museoiden kävijämäärä	18 939	18 000	16 154
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	15 527	15 000	11 242
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	14 261	15 000	10 306
Kirjaston tapahtumien määrä	287	350	186
Museoiden tapahtumien määrä	159	205	84
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	441	600	278
Kulttuuritapahtumien määrä	20	30	19
Tapahtumatalojen kävijämäärä	77 827	90 000	52 327
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	4 769	4 000	4 410
Kansalaisopiston kurssien määrä	780	600	715
Kansalaisopiston tapahtumat	39	30	21

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2026

Tavoite	Tilannekuvaus	Mittari	Lähtöarvo 12/2025	Toteuma 9/2026	Tavoitearvo 12/2026
Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvointia asukkaille					
Kulttuurisen hyvinvoinnin lisääminen	Erityislasten ja -nuorten sekä ikääntyneiden kulttuuritoiminta on jatkunut syyskaudella mm. rahastoavustusten mahdollistamana sekä opiston ryhmien kautta. Kirjaston kotipalvelu on tavoittaneet tasaisesti asiakkaita eri puolilla Kouvolaa. Esteettömyyttä on parannettu Kouvolatalolla, osa ovista avautuu liiketunnisteella. Honkasalin esteettömyyttä on parannettu.	Tapahtumien/ tekojen lkm	359	283	389
Kaupunkistrategian tavoite: Osaamisesta elinvoimaa					
Lasten ja nuorten perustaitojen vahvistaminen	KouluPT:n liikuntaneuvontaan ohjautunut enemmän lapsia ja nuoria kuin koskaan aiemmin. Kouvolassa polku kouluterveydenhuollosta liikuntaneuvontaan on juurtunut hyvin käytäntöön.	KouluPT:n kontaktit (yksilö- ja pienryhmätapaamiset)	50	57	100
		Move!-mittaus 5. lk, vähintään hyvä fyysinen toimintakyky (%)	51,4	67,3	55,0
	Lasten ja nuorten aineiston lainaus on noussut jatkuvasti. Museopedagogisissa työpajoissa käynyt lapsia ja nuoria viime vuotta vilkkaammin.	Ryhmien määrä (museon, opiston ja kirjaston ryhmät)	698	211	670
		Osallistujien määrä (museon, opiston ja kirjaston ryhmät)	10 151	3 840	9 775

1.1 Liikunta- ja kulttuurilautakunta (palvelu)

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan (hallinnon) toimintamenojen toteuma ajalla tammi-syyskuulta on talousarvion mukainen. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan myös koko vuodelta muutetun talousarvon mukaisena.

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta ulkoinen, 1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-9/2026	Poikkeama	Toteuma-%	Ennuste TP 2026
Toimintamenot	- 350	2	- 348	- 253	95	72,6 %	- 346
Toimintakate	**- 350**	**2**	**- 348**	**- 253**	**95**	**72,6 %**	**- 346**

Liikunta- ja kulttuurilautakunta ulkoinen ja sisäinen, 1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-9/2026	Poikkeama	Toteuma-%	Ennuste TP 2026
Toimintamenot	- 396	2	- 394	- 265	129	67,2 %	- 362
Toimintakate	**- 396**	**2**	**- 394**	**- 265**	**129**	**67,2 %**	**- 362**

1.2 Liikunta

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Liikuntapalvelujen toimintatulojen toteuma tammi-syyskuulta on muutettua talousarviota heikompi. Toimintakulujen toteuma on hieman muutettua talousarviota pienempi. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan n. 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana.

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Tammi–syyskuun aikana liikuntapalvelujen toiminta on edennyt suunnitelmallisesti toiminnallisten tavoitteiden näkökulmasta. Taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen ovat kuitenkin vaikuttaneet liikuntapaikkojen kävijämäärien jääminen tavoitteista.

Liikuntapalvelut on järjestänyt seuroille ja kaupungin eri toimijoille useita yhteistyötilaisuuksia, kuten seurayhteistyötapaamisia ja lajiryhmäpalavereita, joissa tavoitteena on ollut vahvistaa kumppanuuksia ja kehittää yhteistä toimintaympäristöä. Seuraparlamentti on kokoontunut kaksi kertaa keväällä ja kerran syksyllä 2026. Tilavarausyksikössä on otettu käyttöön Timmi-Abloy integraatio.

Kevään aikana lasten ja nuorten liikuntaneuvontaa on vahvistettu kahden kouluPT:n avulla, mikä on lisännyt vähän liikkuvien perusopetusikäisten tavoittamista. Myös kouluterveydenhuollosta liikuntaneuvontaan tulevien lähetteiden määrä on kasvanut verrattuna syyslukukauteen 2025. Toiminta sai jatkorahoituksen, ja kaksi kouluPT:tä jatkaa työskentelyä syyskuusta 2026 toukokuuhun 2027 asti (30 h/vko). Lähetemäärien kasvu jatkuu edelleen. Harrastamisen Kouvolan mallin työntekijä vahvistaa syksystä alkaen liikuntapalveluissa lasten liikunnan edistämisen kokonaisuutta.

Liikuntapalvelut toimii osatoteuttajana Kymenlaakson hyvinvointialueen EELI-hankkeessa, jossa kehitetään kouluikäisten ja ikääntyneiden liikkumisen sekä terveiden elintapojen tukemista. Hanketyöntekijä aloitti tehtävässä tammikuussa 2026, ja syksyllä varmistui hankkeen jatkuminen Kouvolassa syyskuun 2027 loppuun saakka.

Mielakan rinnekeskuksen kilpailutuksessa valitun palveluntuottajan kanssa käytiin neuvotteluja käyttöoikeussopimuksesta elokuusta alkaen. Neuvotteluissa ei löydetty lopputulosta, jonka molemmat sopijapuolet olisivat voineet hyväksyä.

Uimaopetuksessa kokeiltiin keväällä maahanmuuttaja-aikuisille suunnattuja lyhyitä uimaopetusjaksoja. Koululaisuintien kasvaneet ryhmäkoot ja suuret taitotasojen erot ovat lisänneet opetuksen eriyttämisen tarvetta, minkä vuoksi kolmas määräaikainen uimaopettaja on rekrytoitu toimintaan. Uimaopetuksessa on ollut aiempina vuosina vähintään kolme uimaopettajaa. Lisäksi AtNorth on

tukenut kesäuimakoulujen, uimakerhojen ja yläkoulujen uimaopetuksen kustannuksia, mikä on mahdollistanut aiempaa laajemman uimakoulutarjonnan kesän ja syksyn aikana.

Aikuisten ja ikääntyneiden liikuntaneuvonta sekä ohjatut kausiliikuntaryhmät toimivat vakiintuneina palveluina.

Riskianalyysi

Tavoitteiden toteutumiseen liittyy merkittäviä riskejä erityisesti taloudellisten resurssien, henkilöstön riittävyyden, hallinnollisten resurssien sekä liikuntapaikkainfran kunnon osalta. Liikuntapalveluiden hallinnon niukka henkilöstöresurssi suhteessa tehtävien määrään ja toiminnan laajuuteen lisää toiminnan haavoittuvuutta. Se vaikeuttaa tehtävien priorisointia, valmistelutyötä, toiminnan seurantaa ja kehittämistä sekä heikentää mahdollisuuksia vastata kasvaviin palvelutarpeisiin ja toiminnan muutoksiin.

Resurssien riittämättömyys voi vaarantaa toiminnan suunnitelmallisen toteuttamisen, lakisääteisten velvoitteiden hoitamisen ja strategisten tavoitteiden saavuttamisen. Henkilöstöresurssien muutokset, kuten osa-aikaisuudet, lisäävät kuormitusta ja voivat heikentää toiminnan jatkuvuutta sekä työhyvinvointia. Ennaltaehkäisevien liikuntapalvelujen riittämättömät resurssit voivat puolestaan lisätä liikkumattomuutta, heikentää kuntalaisten hyvinvointia ja kasvattaa pitkän aikavälin kustannuksia.

Lisäksi liikuntapaikkaverkoston kasvava korjausvelka ja investointien viivästyminen voivat heikentää liikuntapaikkojen turvallisuutta, käytettävyyttä ja palveluiden saatavuutta. Tämä voi rajoittaa kuntalaisten liikkumismahdollisuuksia, heikentää asiakastyytyväisyyttä ja vaikeuttaa liikuntapalveluiden tavoitteiden saavuttamista.

Talous

Liikunta ulkoinen, 1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-9/2026	Poikkeama	Toteuma-%	Ennuste TP 2026
Toimintatulot	2 101	70	2 172	1 333	- 839	61,4 %	1 955
Toimintamenot	-1 607	37	-1 571	-1 012	559	64,4 %	-1 400
Toimintakate	**494**	**107**	**601**	**321**	**- 280**	**53,4 %**	**554**
Poistot ja arvonalentumiset	- 416	0	- 416	- 249	167	59,9 %	- 416

Liikunta, ulkoinen ja sisäinen, 1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-9/2026	Poikkeama	Toteuma-%	Ennuste TP 2026
Toimintatulot	2 377	70	2 448	1 553	- 894	63,5 %	2 310
Toimintamenot	-11 235	116	-11 120	-8 460	2 659	76,1 %	-11 316
Toimintakate	**-8 858**	**186**	**-8 672**	**-6 907**	**1 765**	**79,7 %**	**-9 006**
Poistot ja arvonalentumiset	- 416	0	- 416	- 249	167	59,9 %	- 416

Toiminnalliset tavoitteet/toimenpiteet 2026

Tavoite	Toimenpiteet	Tilannekuvaus	Mittari	Lähtöarvo 12/2025	Toteuma 9/2026	Tavoitearvo 12/2026
Kaupunkistrategian tavoite: Osaamisesta elinvoimaa						
Lasten ja nuorten perustaitojen vahvistaminen	Liikuntapalveluiden ja perusopetuksen yhteistyötä jatketaan lasten ja nuorten liikuttamisessa pilottikouluissa KouluPT -hankkeen avulla kevääseen 2026 ja tärkeää on saada hankkeelle jatkoa.	KouluPT:n liikuntaneuvontaan ohjautunut enemmän lapsia ja nuoria kuin koskaan aiemmin. Kouvolassa polku koululterveydenhuollosta liikuntaneuvontaan on juurtunut hyvin käytäntöön.	KouluPT:n/liikuntaneuvojan kontaktit (yksilö- ja pienryhmätapaamiset)	50	57	100

1.3 Kulttuuri ja vapaa sivistystyö

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Kulttuuripalvelujen toimintatulojen toteuma tammi-syyskuulta on muutetun talousarvion mukainen ja toimintakulujen toteuma hieman muutettua talousarviota suurempi. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan koko vuodelta muutetun talousarvion mukaisena.

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Kuten alkuvuodenkin niin myös kevään ja kesän kulttuuritapahtumat vetivät mukavasti väkeä. Jaala-areenaa kokeiltiin onnistuneesti tapahtumapaikkana Kouvola-päivässä ja Wiipurintien markkinoilla. Erityislasten ja – nuorten kulttuurikerhot jatkuivat syksyllä.

Kulttuurilähete -toiminta yhteistyössä Kymenlaakson hyvinvointialueen on jatkunut. Lähetteellä sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilainen ohjaa asiakkaan tämän kotikunnan kulttuurineuvontaan. Kuntien kulttuurineuvonnan tarkoituksena on kannustaa ja ohjata kulttuurin ja yhdessä tekemisen pariin tutustuttamalla asukas alueen kulttuuritarjontaan, jota voivat olla esimerkiksi esitykset, kohteet, tapahtumat ja harrastustoiminta. Toiminta on ollut edelleen vähäistä mutta sitä yritetään HVA:N puolella aktiivisesti tehostaa.

Yleisen kulttuuritoiminnan osalta kevät ja kesä sujui tavoitteiden mukaisesti. Syksyllä tilanne on vaikeutunut, kun poislähteneen tilalle ei ole saatu lupaa rekrytoida uutta henkilöä. Volyymitavoitteisiin ei todennäköisesti tulla yltämään. Tapahtumatuotannon prosessi on tarkoitus käydä koko kaupunkitasolla läpi syksyn aikana.

Poikilo-museoiden näyttelyissä on vuoden aikana käynyt edellisvuotta enemmän kävijöitä. Erityisesti kiinnosti taidemuseon kesänäyttely; lasitaiteilijoiden Alma Jantusen ja Johannes Rantasalon Sirkus. Koululaisten ohjattuihin työpajoihin on osallistunut 1160 koululaista. Kouvola 1930 – 3D mallinnushankkeessa on toteutettu Kouvolan 1930-lukujen rakennusten mallintaminen ja virtuaalipilotti. Kesän ja syyskuun aikana on toteutettu kaupunginmuseon Muuttuva kaupunkimme -näyttelyyn alkuvuodesta 2027 lisättäviä digitaalisia sisältöjä. Kokoelmien digitointia on edistetty erityisesti vuoden 2027 taidemuseon juhlanäyttelyn osalta sekä rakennusperintöön liittyvien valokuvien osalta. Rakennushankkeisiin liittyvät julkisen taiteen hankkeet ovat edenneet. Kesällä sijoitettiin taidekokoelmien teoksia Inkeroisten monitoimitaloon.

Lukutaito-ohjelma Kouvolaan –hanke jatkui alkuvuoden aikana keskittyen perusopetukseen. Syksyn alettua hanke eteni perusopetuksen osuuden viimeistelyllä sekä toisen asteen ja aikuisten lukutaito-ohjelman parissa. Lukutaitotyön kehittämistä jatketaan myös uudessa Lukutaitotyö haltuun kirjastoissa –hankkeessa, jota vetää Inarin kunta.

Tammikuussa käynnistynyt kirjaston palveluverkkoselvitys valmistui kesäksi. Palveluverkon kuulemistilaisuus pidettiin 1.9. pääkirjastolla. Tilaisuuteen osallistui 32 kuntalaista. Paperisensa ja verkossa toteutettu asiakaskysely keräsi 2703 vastausta. Palveluverkkosuunnitelma eteni päätöksentekoon alkusyksystä.

Pääkirjaston väistötilaan siirtymistä pohjustettiin alkuvuodesta tekemällä paljon aineiston poistoja, hävittämällä turhaan säilöttyjä papereita sekä myymällä omaisuutta Kiertonetissä. Alkuvuoden aikana Elimäen ja Myllykosken kirjastojen tilauudistusten suunnittelua jatkettiin. Elimäellä tavoitteena on siirtyä Kartanokoulun yhteyteen ja Myllykoskella etsittiin sopivaa väistötilaa sekä kirjastolle että kirjastoautolle. Kesän aikana selvisi, että pääkirjaston peruskorjaus- ja uudistamisinvestointia esitetään siirrettäväksi noin kolmella vuodella eteenpäin.

Keväällä kirjastossa aloitti kaksi uutta kirjastovirkailijaa. Vuoden alusta on jätetty neljä vakituista tehtävää täyttämättä. Kesken talouskauden tulleiden säästötarpeiden takia kirjastosta jouduttiin syksyn ajaksi jättämään kaksi avoinna olevaa tehtävää määräaikaisesti täyttämättä. Henkilöstövajausta paikattiin siten, että omatoimikirjastoihin lisättiin päiviä, joina ei ole palveluaikaa ollenkaan ja lisäksi palveluaikaa supistettiin muiltakin päiviltä. Pääkirjaston uudistamishankkeen ja kesken kauden tulleiden säästöjen takia tapahtumasuunnittelua supistettiin. Dekkaripäivät järjestettiin heinäkuussa Myllykoskella Reuna-kustantamon tiloissa. Viime vuosina kirjaston rooli on supistunut pääjärjestäjästä yhteistyökumppaniksi.

Kansalaisopiston toiminta on asettunut uomiinsa vuoden takaisen Kuntotalolta muuton jälkeen. Toimintaa on esitelty työpajoissa ja olemalla näkyvämmin mukana tapahtumissa. Kurssihintoja korotettiin osana talouden sopeuttamista 1.8.2026 alkaen, mikä saattaa selittää nettoopiskelijoiden määrän pientä laskua viimevuotiseen verrattuna. Opetustuntimäärät ovat pysyneet vuoden takaiseen verrattuna samalla tasolla, ja kursseja käynnistynyt eri puolilla Kouvolaa. Kouvolatalon tiloja on tehty esteettömämmiksi ja paremmin opetusta palveleviksi sekä opettajien että asiakkaiden kannalta.

Työllisyyspalveluille tehtävä maahan muuttaneille suunnattu Opin suomea! -koulutus sai jatkoa kahdella ryhmällä, joista toinen kokoontuu Kouvolatalolla ja toinen Kuusankosken opistotalolla. Kuusankoskella käynnistyi lisäksi vailla kotoutumissuunnitelmaa oleville naisille suunnattu maksuton suomen kielen koulutus osana Eteenpäin SuperMimmi! -hanketta. Syyslukukauden alussa käynnistyi Opetushallituksen rahoittama Kestävä opistotalous –hanke, jossa tavoitellaan opistotoiminnan tehostamista lisäämällä henkilöstön osaamista, kuvaamalla prosesseja, digitoimalla toimintaa sekä kehittämällä kurssisuunnittelua asiakassegmentoinnin ja tehokkaamman resurssien käytön näkökulmista.

Kuusankoskitalon Luolanäyttämön ja varastotilat ovat remontoitu nuorisopalveluille ja toiminta käynnistyi elokuussa 2026. Kulttuuritaloissa järjestettiin tammi–syyskuussa 2026 yhteensä 144 konsertti- tai esitystapahtumaa, kun vuonna 2025 tapahtumia oli 122. Tapahtumien määrä kasvoi siten 22 tapahtumalla, mikä vastaa noin 18 prosentin lisäystä edellisvuoteen verrattuna. Kulttuuritalojen yhteenlaskettu kävijämäärä konsertti- tai esitystapahtumissa tammi–syyskuussa 2026 oli 28 574, kun vuonna 2025 vastaava luku oli 25 203. Kävijämäärä kasvoi siten noin 3 400 kävijällä eli noin 13 prosentilla. Kasvu kertoo tapahtumien lisääntyneestä vetovoimasta tarkastelujaksolla.

Riskianalyysi

Tiukka taloustilanne on palveluiden kehittämisen näkökulmasta haastavaa ja lisää epävarmuutta. Kulttuurin merkitys ihmisten hyvinvoinnin kannalta on tehtyjen kyselyjen ja saadun palautteen mukaan kouvolalaisille erittäin tärkeä. Tuorein keväällä tehty asiakaskysely vahvistaa edelleen tämän.

Yleisen kulttuuritoiminnan henkilöstöresurssitilanne on heikentynyt. Poislähteneen tilalle ei ole saatu täyttölupaa.

Kirjastolla edelleen kaksi tehtävää, joihin tarvitaan täyttöluvat. Säästösyistä ne jouduttiin loppuvuoden ajaksi jättämään täyttämättä määräaikaisesti. Kirjastojen aukioloaikoja on jouduttu kesäksi ja syksyksi supistamaan. Mikäli tulee äkillisiä poissaoloja, joudutaan näistäkin aukioloajoista teke-

mään kiinniolopäätöksiä. Pääkirjaston peruskorjaushankkeen siirtyminen voi aiheuttaa taloudellisia riskejä tilojen huonosta kunnosta johtuvien korjauskustannusten vuoksi sekä työ- ja asiakasturvallisuuteen liittyviä riskejä.

Museo ei saanut täyttölupaa kaupunginmuseon näyttelyistä vastaavan amanuenssin toimeen. Tämä vaikuttaa lähiaikoina museon kävijämäärien ja tulojen laskuun sekä henkilöstön työhyvinvointiin. Museo on avoinna keskimäärin 350 päivänä vuodessa. Museon avoinna pito hoidetaan edelleen yhden vakituisen työntekijän ja lyhytaikaisten määräaikaisten työntekijöiden työpanoksella, mikä kuormittaa henkilökuntaa.

Kansalaisopiston opetuspalvelujen varmistamiseen ja kehittämiseen sekä markkinointiin tarvitaan henkilöresurssia ympäri vuoden. Saadun palautteen mukaan kurssitoiminta tarvitsee lisää näkyvyyttä. Toimistotyöajassa olevan koulutussuunnittelijan työaika joustaa opetushenkilön työaikaa paremmin. Määräaikaisen koulutussuunnittelijan tehtävän vakinaistaminen on tärkeää ja huoli työresurssin jatkosta suuri. Koulutussuunnittelija työhön kuuluu kurssitarjonnan suunnittelu, kehittäminen ja markkinointi toimintaympäristön muutokset huomioiden (mm. lakimuutokset) sekä opettajien tukeminen tietotekniikan käytössä ja osallistuminen koko kaupungin työntekijöiden digi- ja viestintäkoulutusten tuottamiseen opiston panoksena.

Kulttuuritalon vahtimestarin tehtävästä elokuussa poislähteen ainoana äänitekniikan osaajana toimineen henkilön tilalle ei ole saatu täyttölupaa. Henkilöstöresurssien väheneminen heikentää talon operatiivista toimintavarmuutta erityisesti tapahtumien teknisen toteutuksen osalta. Tämä voi johtaa kulttuuritalon aukioloaikojen supistamistarpeeseen. Aukioloaikojen mahdollinen supistaminen lisää riskiä siitä, että asiakkaiden ja sidosryhmien keskuudessa vahvistuu virheellinen mielikuva kulttuuritalon taloudellisesta tai toiminnallisesta heikosta tilanteesta, mikä voi pitkällä aikavälillä heikentää kävijämääriä ja kumppanuuksia.

Talous

Kulttuuri ja vapaa sivistystyö ulkoinen, 1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-9/2026	Poikkeama	Toteuma-%	Ennuste TP 2026
Toimintatulot	1 080	17	1 097	789	- 308	71,9 %	1 186
Toimintamenot	-9 689	15	-9 675	-7 544	2 130	78,0 %	-9 775
Toimintakate	**-8 609**	**32**	**-8 578**	**-6 756**	**1 822**	**78,8 %**	**-8 589**

Kulttuuri ja vapaa sivistystyö ulkoinen ja sisäinen, 1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-9/2026	Poikkeama	Toteuma-%	Ennuste TP 2026
Toimintatulot	1 095	17	1 112	895	- 217	80,5 %	1 334
Toimintamenot	-15 606	15	-15 591	-11 708	3 883	75,1 %	-15 330
Toimintakate	**-14 511**	**32**	**-14 479**	**-10 813**	**3 666**	**74,7 %**	**-13 996**

Toiminnalliset tavoitteet/toimenpiteet 2026

Toiminnalliset tavoitteet/toimenpiteet 2026

Tavoite	Toimenpiteet	Tilannekuvaus	Mittari	Lähtöarvo 12/2025	Toteuma 9/2026	Tavoitearvo 12/2026
Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvointia asukkaille						
Kulttuurisen hyvinvoinnin lisääminen	Painopisteenä erityisryhmien kulttuurin saavutettavuutta lisäävät toimenpiteet: mm. aiheeseen liittyvät kehittämishankkeet, erityisryhmille suunnattu toiminta ja kulttuurilähetetyön seuranta.	Esteettömyyttä on parannettu Kouvolatalolla, osa ovista avautuu liiketunnisteella. Honkasalin esteettömyyttä on parannettu. Opiston hyväntuulen kerhot Valkealassa ja Korialla sekä Muistojen rupattelua -ryhmä Kouvolassa. Kirjaston kotipalveluasiakkaiden lkm pysynyt tasaisena. Erityislasten ja -nuorten kulttuurikerhot ja ikääntyneiden kulttuuritoiminta jatkuneet rahastoavustuksen mahdollistamina.	Tapahtumien/tekojen lkm	359	283	389
Kaupunkistrategian tavoite: Osaamisesta elinvoimaa						
Lasten ja nuorten perustaitojen vahvistaminen	Tunnetaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen museopedagogisissa kohtaamissa sekä opiston taiteen perusopetuksen ryhmissä. Lukutaidon vahvistaminen kirjastoammattilaisten pedagogisissa kohtaamisissa.	Lasten ja nuorten aineiston lainaus on noussut jatkuvasti. Museopedagogisissa työpajoissa käynyt lapsia ja nuoria viime vuotta vilkkaammin.	Ohjatuissa museotyöpajoissa käyneiden lasten ja nuorten lukumäärä	1 324	1 160	2 000
			Lasten ja nuorten aineiston lainaus	420 280	356 411	430 280